

Spis treści

WSTĘP	9
-------------	---

ROZDZIAŁ I. PRZED PRZEŁOMEM

Nastroje społeczne w latach 1986–1989	13
Wstęp	13
Uwagi metodologiczne	14
Czynniki kształtujące nastroje społeczne w latach osiemdziesiątych	16
Postawy wobec konfliktu i systemu społecznego	17
Wizje ładu gospodarczego i politycznego	18
Społeczna ocena życia publicznego	19
Wartości i interesy	20
Deprywacje ekonomiczne	24
Wnioski	28
<i>Spectrum</i> polskie	30

ROZDZIAŁ II. DYLEMATY PRZEJŚCIA DO DEMOKRACJI

Co to za kraj?	39
Ile PRL?	42
Porodowe bóle wolności	44
Wieżniowie mitu	48
Niektóre podstawowe antynomie radykalnej zmiany	49
Wnioski	56
Recydywa PRL – z naszą pomocą	57
Granice wolności	67
Oblicza tradycji	69
Być mądrym przed szkodą	72
Terytorialna kontrrewolucja	75
Kara śmierci	78
Polityka i metapolityka	80
Podatki i demokracja	85

„Okrągły stół” a procesy społeczne	88
Dziesięć lat później	98
Granice liberalnej demokracji	106

ROZDZIAŁ III. WYBORY PARLAMENTARNE I PREZYDENCKIE

Falszywe świadectwo w życiu publicznym	117
Kłótnie na górze, życie na dole	124
Ta sama Polska	126
Żona Cezara	132
Wybory a inflacja	136
Prawda i fałsz	139
Audio-tele manipulacja	141
Jak się ustrzec przed demagogią?	144
Polityka i małomiasteczkowe życie	146
Od wielkości do śmieszności	149
Po rozpadzie, przed wyborami	155
Kampania w cieniu sondaży	161
Czas wyciągnąć wnioski	165

ROZDZIAŁ IV. KLASA POLITYCZNA

Polityczna dzielność	169
Koalicja rozsądku	173
Strategia Janosika	176
Lewica, prawica?	178
Co prywatne, co publiczne	182
Czas przełomu	185
Jakie elity?	187
Młodzi w polityce	190
Wirus samozagłady	192

ROZDZIAŁ V. KOŚCIÓŁ

Nadmierne nadzieje, nadmierne obawy	201
Kryzys, czyli przełom	210
Inny kraj	218
Do jakiej Polski przyjedzie papież?	226

Partnerstwo z rozsądku	231
Gdzie jesteśmy? Polska i Kościół w 23. roku pontyfikatu Jana Pawła II	238

ROZDZIAŁ VI. NAUKA I KULTURA

Postawy wobec nauki na tle szerszego procesu społecznego	243
Wstęp	243
Poziom skolaryzacji	243
Miejsce wykształcenia w systemie wartości społeczeństwa polskiego	246
Postawy wobec zmian i innowacji	249
Problemy do rozwiązania	251
Komitet Badań Naukowych – regres czy postęp?	253
Bądźmy mądrzy przed szkodą	255
Uczeni i politycy	257
Funkcje mediów wizualnych wobec kultury narodowej	259
Gdy przyzwoitość staniała	265

ROZDZIAŁ VII. LUDZIE

Przez spiskowe okulary	271
Wyuczona bezradność	273
Nadzieje i oczekiwania społeczne	275
Jak w kolejce po mięso	281
Co to jest patriotyzm?	284
Granice tolerancji	287
Pracoholicy i jętki	289
Barwy ochronne?	292
Chiny w budowie	295
Kac po wygranej rewolucji	298
Kontrświat kontrwartości	305
Pierwotne hordy wśród nas	307
„Dobry dom”	309
Siła stereotypów	311
Młodzi gniewni	313
Klasa średnia	315
W najniższym kręgu	317

Banalny romans biurowy, który wstrząsnął światem	324
Stosunek do starzenia się i starości	
– tendencje światowe i polskie	327
Sprawiedliwe nierówności	337

ROZDZIAŁ VIII. ZAGROŻENIA, NADZIEJE I WYZWANIA PRZYSZŁOŚCI

Koniec wieku już za nami	341
Biały i czarny scenariusz	347
Ten wspaniały XX wiek	349
Horyzont wyobraźni	351
Kto powinien się bać?	354
Problem wykluczenia społecznego w polityce i gospodarce	356
Agresja w polityce	363
BIBLIOGRAFIA.	370
WYKAZ SKRÓTÓW.	375
INDEKS NAZWISK.	377